

iMMMO

Jaarverslag 2021

INHOUDSOPGAVE

1. Voorwoord	3
2. Bestuursverslag	5
2.1 Doel en missie	5
2.2 Uitvoeren forensisch medisch onderzoek	5
2.2.1 Aantallen en resultaten forensisch medisch onderzoek in 2021	5
2.2.2 Andere gegevens aan de hand van iMMO-onderzoeken	9
2.2.3 Vooruitzicht	10
2.3 Overdracht van Expertise	11
2.3.1 Rechtszittingen, lezingen en trainingen	11
2.3.2 Publicaties	12
2.3.3 Samenwerking	13
3. Jurisprudentie	14
3.1 Forensisch medisch onderzoek in de rechtspraak	14
3.2 Afdelingsjurisprudentie 2021	16
3.3 Rechtbankuitspraken 2021	16
3.4 IND en vergoeding van onderzoeken	18
4. Organisatie	20
4.1 Algemeen	20
4.2 Rapporteurs	21
4.3 Professionele Raad	22
4.4 Medewerkers	23
4.5 Bestuur iMMO	23
4.6 Fondsenwerving en communicatie	24
4.6.1 Fondsenwerving	24
4.6.2 Communicatie	25
5. Ontwikkelingen 2022	27
6. Jaarrekening 2021	30
6.1 Balans	31
6.2 Staat van baten en lasten	32
6.3 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	33
6.3.1 Algemene grondslagen	33
6.3.2 Grondslagen voor waardering van activa en passiva	33
6.3.3 Grondslagen voor bepaling van het resultaat	34
6.4 Toelichting op de balans per 31 december	36
6.5 Toelichting op de staat van baten en lasten over het boekjaar	40
6.6 Vaststelling jaarrekening door het bestuur	43
7. Overige gegevens	44
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	45

1. VOORWOORD

Stichting iMMO kijkt terug op een bewogen jaar. De Coronacrisis duurt voort en terwijl dit voorwoord wordt geschreven, voltrekt zich in Oekraïne een nieuwe onverwachte gebeurtenis met grote gevolgen voor alles en iedereen.

Tegen de achtergrond van deze ontwikkelingen is er bij iMMO in 2021 veel bereikt en veranderd.

In 2021 wordt na de zomer duidelijk dat het driejarig bestuurlijk samenwerkingsverband met Vluchtelingenwerk Nederland niet gecontinueerd kan worden. Vluchtelingenwerk Nederland voert per 1 januari 2022 een ingrijpende reorganisatie in waardoor VWN-bestuurders niet langer bestuurslid kunnen zijn van het iMMO-bestuur.

De founding partners Vluchtelingenwerk NL en Amnesty International NL hebben andermaal uitgesproken het werk van iMMO belangrijk te vinden en ook voor 2022 financiële steun toegezegd. Inmiddels zijn ook de afspraken en samenwerking op het gebied van de organisatie met Vluchtelingenwerk gecontinueerd.

Van de funding partners ontvangt iMMO in 2021 een aantal mooie subsidietoezeggingen die daarmee de langere termijn financiering ondersteunen.

Het jaar 2021 is ook het jaar waarin iMMO stevige gesprekken voert over de verankering van de iMMO-organisatie voor de langere termijn. En die gesprekken zijn nog niet ten einde. Het lukt met behulp van founding en funding partners om in de laatste maanden van het jaar nieuwe ervaren bestuursleden te werven. Samen met hen en alle partners gezamenlijk wordt in 2022 grondig verder gedacht over de wijze waarop de financiering van de iMMO-onderzoeken geborgd kan worden.

De zorg om het dalende aantal onderzoeksaanvragen is in de loop van 2021 verdwenen. Het aantal aanvragen vertoont na twee jaar van daling weer een stijgende lijn. Het resulteert helaas ook in een langere wachtlijst. Het lukt iMMO nauwelijks om extra psychologen en psychiaters aan te trekken als deskundige. Niet alleen melden zich nauwelijks meer vrijwilligers, ook bij het zoeken naar betaalde krachten wreekt zich hier het tekort op de arbeidsmarkt.

De Tweede Kamer verkiezingen in maart en de lange formatie leiden in de zomer tot een oproep van iMMO aan de Tweede Kamer fracties om meer oog te hebben voor het menselijk leed als gevolg trauma en schaamte bij een te starre uitvoering van de Vreemdelingenwet. iMMO sluit hierbij aan bij de signalen van verschillende andere organisaties waarin men oproept om de menselijke maat in de uitvoer niet uit het oog te verliezen. Later in het jaar wordt aandacht gevraagd voor de beoordeling van iMMO-rapportages in een rapport dat de Raad van State opstelt.

In 2021 zijn er opvallend veel meer uitspraken van rechtbanken waarin zij op basis van een iMMO-rapportage de IND verzoeken om de zaak opnieuw te beoordelen. We kunnen zeker

stellen dat rechtbanken zich steeds vaker met waardering uitlaten over de betekenis van een iMMO-rapport.

Met alle gebeurtenissen zou men bijna vergeten dat 2021 ook het tweede pandemiejaar was. Op de onderzoeken hebben de diverse maatregelen weinig invloed. Staf en rapporteurs zijn inmiddels toegerust met bedrijfslaptops om op afstand te kunnen werken. Toch moet de invloed van de diverse beperkingen op mensen – medewerkers, rapporteurs en cliënten - niet onderschat worden.

iMMO kan niet bestaan zonder de steun en het kritisch mee denken van een zeer brede groep van fondsen en maatschappelijke organisaties. iMMO is hen zeer dankbaar voor het vertrouwen; van sommigen van hen al van aanvang af.

Heel graag wil iMMO alle founding en funding partners, donateurs, vrijwilligers, bestuur, professionele raad en medewerkers bedanken voor de steun en inzet.

Namens bestuur iMMO,

Annemieke Keunen,
directeur

2. Bestuursverslag

2.1 Doel en missie

iMMO levert een bijdrage aan de bescherming van mensenrechten en kent twee hoofdactiviteiten:

- het uitvoeren van forensisch medisch onderzoek bij vermoede slachtoffers van marteling en inhumane behandeling, in het bijzonder in het kader van de asielprocedure,
- én expertiseoverdracht daarover.

Slachtoffers van foltering en ander ernstig geweld kunnen meestal geen papieren bewijzen overleggen van wat hen is overkomen. Er zijn zelden verklaringen van derden of (foto)materiaal aanwezig. Trauma, schaamte en wantrouwen ten opzichte van overheidsinstanties zorgen ervoor dat mensen die om asiel verzoeken soms grote moeite hebben om bij aankomst in Nederland bij de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) over hun geweldservaringen te vertellen.

Als gevolg van medische en psychische problematiek kunnen er beperkingen zijn ten aanzien van het geheugen en de concentratie. Daarnaast spelen angst en schaamte een grote rol. Het komt dan ook regelmatig voor dat men alles probeert te verzwijgen, te verdringen of dat men hele delen van herinneringen kwijt is. Slachtoffers van foltering behoren tot een bijzonder kwetsbare groep mensen. Deze groep vergt een specifieke benadering waarmee het instituut voor Mensenrechten en Medisch Onderzoek (iMMO) veel ervaring heeft.

2.2 Uitvoeren forensisch medisch onderzoek

2.2.1 AANTALLEN EN RESULTATEN FORENSISCH MEDISCH ONDERZOEK IN 2021

De aanvraag voor een forensisch medisch onderzoek door iMMO kan worden ingediend door het vermoede slachtoffer van marteling en inhumane behandeling, diens raadsman of vrouw, een rechtbank of een instelling die uitgeprocedeerde asielzoekers bijstaat. De vraagstellingen die iMMO hanteert zijn zowel van toepassing op asielzoekers die net in Nederland zijn gearriveerd als op hen die hier al langere tijd verblijven en een opvolgend asielverzoek willen indienen. De onderzoeksmethodes van iMMO zijn ook toepasbaar in onderzoek bij slachtoffers van mensenhandel.

Op de website van iMMO staat een duidelijke en uitgebreide checklist voor potentiële aanvragers om na te gaan of hun aanvraag in aanmerking komt voor een iMMO onderzoek.

De iMMO-onderzoeken en -onderzoeksverslagen zijn ingericht volgens het Istanbul Protocol (*Manual on the effective investigation and documentation of torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment*). Deze richtlijnen werden in het jaar 2000 door de Hoge Commissaris voor de Mensenrechten van de Verenigde Naties gepubliceerd.

Aanvragen iMMO-onderzoek per jaar

Stand per 01-01-2022

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	TOTAAL
Aanvragen	210	203	150	142	160	179	121	79	56	82	1382
Afgesloten met onderzoek en rapportage	109	125	101	96	111	86	51	47	38	13	777
Afgewezen	48	42	28	22	20	49	37	19	7	10	282
Afgesloten met advies	11	6	3	3	1	5	3	0	1	2	35
Afgesloten geen doorgang toegezegd onderzoek	11	12	4	11	13	9	13	4	5	4	86
Toegewezen beoordeeld onderzoek uitzet en	0	0	0	0	0	0	0	0	1	31	32
Toegewezen beoordeeld ON HOLD	0	0	0	0	0	0	1	2	0	0	3
Toegewezen beoordeeld nog in onderzoek	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10	10
Nog te beoordelen: stukken aanwezig	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8	8
Nog te beoordelen: wachten op stukken Ingetrokken voor beoordeling	0	0	0	0	0	0	1	4	3	3	11
Controle	31	18	14	10	15	30	15	3	1	1	138
	210	203	150	142	160	179	121	79	56	82	1382

iMMO heeft sinds zijn oprichting tot eind 2021 in totaal 1382 aanvragen ontvangen. In 2021 is het aantal aanvragen weer gestegen na een duidelijk dieptepunt in 2020. Dit was conform de te verwachten effecten van Covid-19 en de achterstand die de IND aan het wegwerken was. Een andere ontwikkeling die tot een stijging kan hebben bijgedragen is de jurisprudentie. Vanaf 2020 hebben rechtbanken steeds vaker de resultaten van een iMMO-deskundigenbericht opnieuw ter beoordeling aan de IND voorgelegd.

Aanvragen voor een iMMO-onderzoek worden zorgvuldig beoordeeld. Een aanvraag wordt afgewezen indien er niet voldoende medische aanknopingspunten lijken om te onderzoeken of indien er juridisch zoveel obstakels zijn dat een uitgebreid medisch onderzoek niet opportuun is. Op de website van iMMO is een stroomschema beschikbaar voor aanvragende partijen. In 2021 ligt het percentage na beoordeling afgewezen aanvragen voorsnog op 14%. Aangezien 11 aanvragen uit 2021 nog niet compleet zijn en dus nog niet beoordeeld kunnen worden, kan dit percentage nog veranderen. Gemiddeld is het percentage afwijzingen over de afgelopen tien jaar 23%.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	TOTAAL
Percentage afwijzing beoordeelde aanvragen	27%	23%	21%	17%	14%	33%	35%	26%	13%	14%	23%

iMMO ontvangt in 2021 82 aanvragen en zegt 60 onderzoeken toe. Van alle aanvragen worden er 15 in datzelfde jaar afgerond; 2 daarvan met een uitgebreid schriftelijk advies. In een paar van deze zaken speelt mensenhandel een rol¹.

¹ Zie ook paragraaf 2.3 onder Samenwerking.

Afgesloten iMMO-onderzoeken per jaar

Specifiek is rubriek 'Afgesloten met onderzoek en rapportage' uit bovenstaande tabel

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	TOTAAL
Afgesloten met onderzoek en rapportage	109	125	101	96	111	86	51	47	38	13	777
waarvan afgesloten in 2012	54										54
waarvan afgesloten in 2013	51	49									100
waarvan afgesloten in 2014	4	69	32								105
waarvan afgesloten in 2015		5	62	31							98
waarvan afgesloten in 2016		2	6	59	29						96
waarvan afgesloten in 2017			1	6	73	11					91
waarvan afgesloten in 2018					9	61	4				74
waarvan afgesloten in 2019						12	37	2			51
waarvan afgesloten in 2020						2	10	39	4		55
waarvan afgesloten in 2021								6	34	13	53
Controle	109	125	101	96	111	86	51	47	38	13	777

Het gemiddeld aantal afgeronde onderzoeken sinds iMMO operationeel werd, zakt van 80 naar 77 per jaar.

Het teruggelopen gemiddelde wordt onder andere veroorzaakt doordat het onderzoek en de rapportages steeds meer tijd zijn gaan kosten. Werden in de beginjaren nog vrij veel onderzoeken alleen door een arts of psycholoog verricht, tegenwoordig zijn vrijwel alle onderzoeken zogenaamde dubbel onderzoeken. Naar aanleiding van de jurisprudentie worden ook steeds meer eisen aan de rapportages gesteld. Inmiddels kost het uitvoeren van één onderzoek conform het Istanbul Protocol en de eisen van de Raad van State, meer dan 50 uur werktijd van de deskundigen. De lengte van de rapportages is in de afgelopen tien jaar verdubbeld naar 20 tot 25 pagina's.

De tijd van toezegging onderzoek totdat de asielzoeker voor het eerst door het onderzoeksteam gezien wordt, is momenteel 8 maanden. Daarna duurt het nog maximaal 3 maanden voordat de rapportage volledig is afgerond. iMMO blijft proberen de wachttijd te bekorten, maar dit is niet gelukt vanwege het tekort aan deskundigen.

Het aantal vrijwillige rapporteurs daalt al jaren. Niet alleen verloren oudere rapporteurs hun BIG registratie maar ook komen er weinig nieuwe vrijwilligers bij. Oproepen in vakbladen bieden weinig soelaas. iMMO heeft al jaren last van het tekort aan psychologen en psychiaters op de arbeidsmarkt. Ook voor het vaste team bleek het moeilijk nieuwe krachten aan te trekken.

Per 1-1-2022 liggen er 31 toegezegde onderzoeken die nog moeten worden opgestart en zijn er 10 onderzoeken in uitvoering.

Stand procedure ten tijde van aanvraag iMMO

Stand procedure ten tijde van aanvraag iMMO											
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	TOTAAL
AA	41	31	31	22	37	24	14	19	3	10	232
VA	90	84	50	49	63	78	43	25	27	45	554
HASA loopt al bij aanvraag	20	15	12	14	10	3	12	6	6	5	103
HASA in voorbereiding	59	73	52	50	49	71	51	29	18	20	472
regulier (schrijnendheid en mensenhandel)	0	0	5	7	1	3	1	0	2	2	21
Controle	210	203	150	142	160	179	121	79	56	82	1382

Interessant is dat het aantal zaken dat zich ten tijde van de aanvraag voor een iMMO onderzoek in de Verlengde Asielprocedure (VA) bevindt aanzienlijk is gestegen. De verhouding 60/40 tussen AA/VA (Algemene en Verlengde Asielprocedure) en HASA (Herhaalde Asielaanvraag) aanvragen verschuift naar een verhouding van 70/30. Dit ondersteunt de gedachte dat deze zaken voortkomen uit de achterstand bij de IND.

Vervolg procedure na iMMO-onderzoek 2012-2021

Vervolg na iMMO-onderzoek											
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	TOTAAL
iMMO-rapportages vervolg	109	125	101	96	111	86	51	47	38	13	777
vergunning	81	86	71	52	55	50	18	13	4	1	431
procedure bij IND	0	0	0	3	6	5	12	12	10	1	49
Rechtbank	0	0	0	0	4	2	2	2	11	1	22
Raad van State	0	0	0	1	2	2	0	4	4	0	13
Europese Hof / CAT	0	0	0	0	1	0	1	1	0	0	3
hasa nog indienen	0	0	0	0	3	3	1	3	2	7	19
uitgeprocedeerd	23	29	25	34	30	15	5	1	0	0	162
MOB	5	9	2	5	2	6	3	4	0	0	36
onbekend	0	1	3	1	8	3	9	7	7	3	42
Controle	109	125	101	96	111	86	51	47	38	13	777

De procedures van zaken uit 2012 tot en met 2014 lijken alle afgerond; – men heeft een vergunning, is uitgeprocedeerd of ging MOB (vertrek met onbekende bestemming). Bij 106 zaken tussen 2015 tot en met 2021 loopt de procedure nog.

Van 2012 tot en met 2021 worden 777 rapportages afgerond. Van dat totaal is in 148 zaken de uitslag van de procedure nog niet bekend, waaronder 19 opvolgende aanvragen. De wachttijd voor het indienen van hasa bij de IND is erg lang en kan oplopen tot ruim een jaar. In 36 zaken is de cliënt met onbekende bestemming vertrokken. 431 mensen ontvangen een vergunning en er raken 162 mensen uitgeprocedeerd.

Van alle zaken waarvan de definitieve gerechtelijke uitspraak bekend is, ontvangt 73% dus alsnog een vergunning. Dit percentage is al jaren ongeveer hetzelfde.

Hierbij moet altijd vermeld worden dat we van de meeste zaken niet precies weten in hoeverre een iMMO-rapportage een rol in de nieuwe beslissing op asiel heeft gespeeld omdat de IND de redenen voor een toekenning niet openbaar maakt.

Adviezen

Jaarlijks wordt iMMO benaderd met uiteenlopende vragen om advies. Deze verzoeken betreffen meestal de kwestie of een aanvraag indienen zin heeft. Andere adviezen hebben betrekking op vragen over medische behandelingen, vragen over psychische belastbaarheid of algemene vragen met betrekking tot medische aspecten binnen de asielprocedure.

2.2.2 ANDERE GEGEVENS AAN DE HAND VAN IMMO-ONDERZOEKEN

Achter de cijfers bevinden zich mensen met een zeer uiteenlopend profiel. iMMO kan niet ingaan op de medische aspecten van de onderzoeken, maar wel inzicht geven in een aantal demografische aspecten.

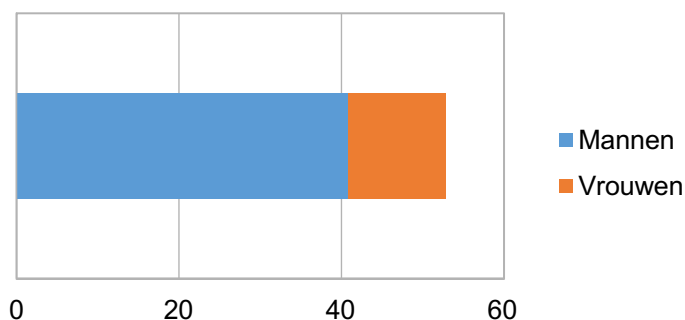
Afkomst van onderzochte cliënten

De cliënten onderzocht in 2021 komen uit 24 verschillende landen. Iets meer dan de helft van hen komt uit een Afrikaans land. Drie op de tien komen uit een land in het Midden-Oosten. Vier personen komen uit Azië en vier personen uit een Oost-Europees land. Een persoon komt uit Latijns – Amerika.

In 2021 is de verhouding mannelijke en vrouwelijke cliënten 4 op 1. Bijna 78% van de cliënten is mannelijk en 22% is vrouwelijk. Dit is een verschil met voorgaande jaren toen de verhouding circa 2 op 1 was. Het is niet bekend wat de oorzaak hiervan is.

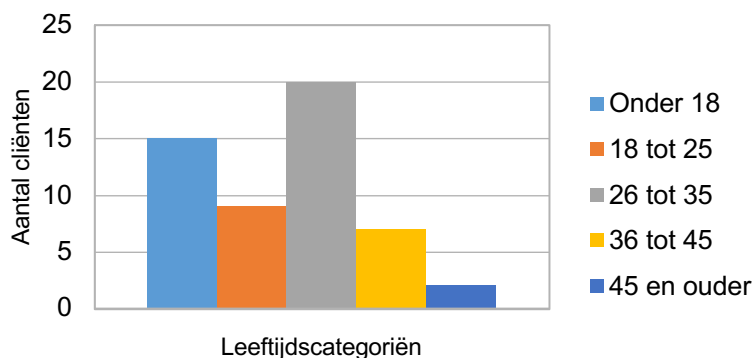
Verhouding mannen/vrouwen

Leeftijd

Bijna de helft van het aantal cliënten is jong of jongvolwassen. Ten tijde van de eerste asielaanvraag is 24 van hen jonger dan 24 jaar. 15 van hen zijn kinderen onder de 18 jaar. De jongste cliënt is 15 en de oudste is 55.

Leeftijd bij 1e asielaanvraag

2.2.3 VOORUITZICHT

In 2021 blijkt de Covid-19 epidemie nog lang niet voorbij. Hoewel de onderzoeken niet stil kwamen te liggen zijn er wel verschillende keren onderzoeken afgezegd vanwege quarantaine of corona gevallen. Het aantal asielaanvragen in Nederland is in 2021 het hoogste aantal aanvragen sinds de Syrië oorlog in 2015. De opmars van de Taliban in Afghanistan is daar debet aan. In de tweede helft van 2021 gaat iMMO dit merken aan het stijgen van de aanvragen. Er wordt verwacht dat dit in 2022 doorzet of gelijk blijft.

Van belang voor iMMO is hierbij ook de taskforce van de IND die zich bezighoudt met het wegwerken van achterstanden in behandeling van aanvragen. De achterstand is nog niet weg, maar aanzienlijk geslonken.

Daarmee is de zorg over de wachttijd bij iMMO weer actueel voor 2022. De wachttijd nam tot begin september 2021 af, maar is daarna weer opgelopen. Eind 2021 gaat het zelfs om 11 maanden. Voor 2022 trachten we extra fondsen te werven waarmee we de wachttijd hopelijk kunnen terugdringen.

2.3 Overdracht van Expertise

iMMO vindt het belangrijk zijn kennis, ervaring en expertise te delen op verschillende manieren. Naast het geven van lezingen en trainingen, het optreden tijdens rechtszittingen en het publiceren van artikelen, gaat het ook om het werken met andere organisaties en het bijdragen aan door hen geïnitieerde onderzoeken, protocollen en beleidsstukken.

2.3.1 RECHTSZITTINGEN, LEZINGEN EN TRAININGEN

Als deel van haar doelstelling van expertiseoverdracht verzorgt iMMO elk jaar een paar trainingen en lezingen voor (inter-)nationale organisaties. Ook in 2021 zijn dit er minder in verband met Covid-19.

In 2021 draagt iMMO het volgende bij:

VluchtelingenWerk

Op 18 januari, 12 april en 1 november verzorgt iMMO een training voor medewerkers van VWN, dit keer voor het eerst via een webinar. Betrokkenen worden getraind in het herkennen van medische signalen, onder meer aan de hand van de *Signaleringslijst* van iMMO.

Noorwegen en forensisch medisch onderzoek

Op 2 februari spreekt iMMO uitvoerig met emeritus-hoogleraar en klinisch psychologe Nora Sveaass die in opdracht van de Noorse regering in kaart brengt hoe een forensisch medisch onderzoek in de Noorse asielprocedure kan worden ingezet.

Opleiding tot klinisch psycholoog, Radboud Universiteit

Op 5 februari geven Elsbeth Kors (klinisch psycholoog/stafid iMMO) en Imma van Galen (psychiater en iMMO-rapporteur) onderwijs over iMMO-onderzoeken en verslaglegging aan psychologen in opleiding tot BIG-geregistreerd Klinisch Psycholoog aan het Radboud Centrum Sociale Wetenschappen in Nijmegen. Deze scholing maakt onderdeel uit van de Module Expertrapportages die bestaat uit verschillende dagdelen over Pro Justitia rapportages, iMMO-rapportages en neuropsychologische rapportages. Deze training wordt jaarlijks gegeven.

Bijeenkomst over rapport 'Bewijsnood' van Amnesty International Nederland

Voor geïnteresseerde professionals en organisaties organiseert Amnesty 3 maart een online-bijeenkomst over het rapport *Bewijsnood - wanneer nationaliteit en identiteit ongeloofwaardig worden bevonden*, dat Amnesty in november 2020 publiceerde. Het rapport haalt diverse casussen aan waar iMMO in rapporteerde. iMMO is aanwezig.

Workshop Rechtbank Midden-Nederland

Op verzoek verzorgen een aantal stafleden van iMMO eind september een workshop voor de rechters en medewerkers van de Rechtbank Midden-Nederland. Het is een goed bezochte en zeer plezierige bijeenkomst waarin veel vragen over de aard van het onderzoek en de totstandkoming van het medisch oordeel uitvoerig aan bod komen.

IND Masterclass Horen van kinderen en jongeren met ernstig trauma

De IND organiseert een Masterclass voor haar medewerkers met als thema “Horen van Minderjarigen”. De Masterclass bestaat uit drie dagen waarin verschillende onderwerpen aan bod komen, waaronder het geheugen en culturele aspecten. De Masterclass vindt in principe 6 keer per jaar plaats en werd vanwege Covid reeds enkele malen uitgesteld. In 2021 vindt de Masterclass tweemaal plaats. iMMO verzorgt voor deze Masterclass één onderdeel met als onderwerp het herkennen van en omgaan met trauma bij minderjarige asielzoekers en wat de invloed van trauma is op het verklaren bij de IND.

Uitstel IRCT-congres

Het driejaarlijks wetenschappelijk congres van de International Rehabilitation Centre for Torture Victims (IRCT) dat deze keer in Georgië plaats zou vinden, wordt vanwege Covid-19 geannuleerd en verplaatst naar eind 2021. Maar ook in 2021 kan deze niet doorgaan. Een nieuwe datum is nog niet bekend. iMMO wil samen met zusterorganisatie Freedom from Torture (UK) twee bijeenkomsten verzorgen. Beide bijeenkomsten betreffen de plaats en inhoud van een forensisch medisch onderzoek binnen de asielprocedure in verschillende landen.

2.3.2 PUBLICATIES

In 2021 wordt geen wetenschappelijk artikel gepubliceerd waar iMMO bij betrokken is. Wel verschijnen verschillende andere publicaties, waar iMMO aan heeft bijgedragen.

Forensisch medisch onderzoek bij Mensenhandel

In Asiel en Migrantenrecht nummer 2-2021 beschrijven Sabine Leermakers, Sjoerd van Bommel en Frank Noteboom van het Centrum tegen Kinderhandel en Mensenhandel (CKM) hoe bij mensenhandel medisch onderzoek naar de samenhang tussen medische klachten en het verhaal van het slachtoffer nauwelijks een rol speelt. Ten onrechte volgens de auteurs. Omdat ook slachtoffers van mensenhandel vaak enorme drempels ervaren om hun verhaal te vertellen, is de extra informatie uit forensisch medisch onderzoek belangrijk voor de beoordeling van hun relaas. Het artikel komt tot stand aan de hand van iMMO-rapportages en iMMO levert feedback.

VN-Verdrag tegen Foltering

In december 2022 moet Nederland een staatsrapport indienen inzake de implementatie van het VN-verdrag tegen Foltering. Het Nederlands Juristen Comité voor de Mensenrechten (NJCM) levert 21 juni een bijdrage aan bij het Committee Against Torture (CAT) voor de lijst van onderwerpen waarop Nederland zou moeten rapporteren. Ook iMMO draagt hieraan bij met vragen rond het aanbieden van forensisch medisch onderzoek aan vermoede slachtoffers van foltering. In November 2021 beslist het CAT dat de Nederlandse overheid in haar rapport duidelijkheid moet geven over de wijze waarop forensische medische onderzoeken worden aangeboden aan mogelijke slachtoffers van marteling, waaronder asielzoekers en ongedocumenteerden; ook wanneer deze inconsistente, incoherente of vage verklaringen hebben afgelegd.

Advocaten en academici vergelijken onrecht in het vreemdelingenrecht met de toeslagenaffaire

Advocaten en academici die zich bezighouden met vreemdelingenrecht en migratierecht herkennen de houding van de overheid in de toeslagenaffaire in hun eigen veld. Samen vormden zij de initiatiefgroep 'ongekend onrecht binnen het vreemdelingenrecht'. Begin april 2021 resulteert deze samenwerking in twee publicaties:

- Het Radboud Centrum voor Migratierecht publiceerde '*Ongezien onrecht in het vreemdelingenrecht*' in een hoofdartikel in het Nederland Juristenblad (nr. 14/2021) dat volledig gewijd is aan het onderwerp. Het onderzoek betoogt dat onrecht in het vreemdelingenrecht voortkomt uit vergelijkbare factoren als die speelden in de toeslagenaffaire.
- De bundel *Ongehoord; Onrecht in het vreemdelingenrecht* bevat 48 casus waarin samenstellers de 'duidelijkste parallel zien met de kinderopvangtoeslagaffaire.' In de bundel ook meerdere casus waarin iMMO een medische rapportage heeft uitgebracht. Met deze bundel, samengesteld door de Vereniging Asieladvocaten en juristen Nederland (VAJN) en de Specialistenvereniging Migratierecht Nederland (SVMA), willen de advocaten 'een broodnodig debat in gang te zetten over het functioneren van wetgever, parlement, uitvoerings- organisatie en rechtelijke macht binnen het vreemdelingenrecht.'

iMMO schrijft in de zomer een brief aan alle Tweede Kamer fracties om aandacht te vragen voor het werk van iMMO en sluit daarbij aan op deze oproep om aandacht voor een te rigide uitvoering van het Vreemdelingenrecht.

Naar aanleiding van de Kinderopvangtoeslagaffaire zet de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State een Werkgroep Juridische Reflectie op om het eigen handelen tegen het licht te houden. Deel van de reflectie is de uitnodiging aan het maatschappelijk middenveld om aan te geven in welke juridische zaken er volgens hen nog meer sprake is van een knellende regelgeving en uitvoeringspraktijk door de Raad van State. In het najaar van 2021 verschijnt het rapport. Daarin wordt de waardering van de iMMO-rapportages bij de beoordeling van de geloofwaardigheid asielrelaas expliciet genoemd als een van de 19 knelpunten in het Vreemdelingenrecht.

2.3.3 SAMENWERKING

Istanbul Protocol (IP)

Een grote internationale groep van experts en organisaties rond forensisch medisch onderzoek naar marteling houdt zich bezig met de actualisering van het IP. Ook iMMO is daar bij betrokken. In de nieuwe versie komt er meer aandacht voor medisch onderzoek in het kader van de asielprocedure. Het vernieuwde concept ligt momenteel bij de betrokken afdeling van de Verenigde Naties; dat van de Hoge Commissaris voor de Mensenrechten (OHCHR). Het is de verwachting dat de Engelstalige versie in 2022 gepubliceerd wordt.

Mensenhandel

iMMO onderzoekt met enige regelmaat mensen die slachtoffer zijn van mensenhandel- en slavenhandelpraktijken en die na een mensenhandelprocedure een asielaanvraag doen. Een onderzoek in de rapportages werd in 2021 gepubliceerd (zie publicaties). In 2021 is er overleg met het Rode Kruis, Leger des Heils, CKM-Fier, Humanitas en anderen over hoe deze onderzoeken meer geformaliseerd kunnen worden. Afhankelijk van financiering zal in 2022 een pilot starten om dit type onderzoek te verdiepen.

3. Jurisprudentie

3.1 Forensisch medisch onderzoek in de rechtspraak

In 2021 is het formeel tien jaar geleden dat iMMO werd opgericht. In die tijd waren de IND en de diverse rechterlijke instanties in Nederland nog vaak van oordeel dat medisch steunbewijs geen, of hooguit een zeer beperkte rol kon spelen als instrument ten behoeve van de waarheidsvinding binnen de asielprocedure.

In die gedachtegang is gelukkig een kentering gekomen. Inmiddels is als uitgangspunt geaccepteerd dat een forensisch medische rapportage, waarin een mogelijk verband wordt gelegd tussen de medische klachten en de gestelde gebeurtenissen in het land van herkomst, de geloofwaardigheid van het gestelde asielrelaas wel degelijk kan onderbouwen. Ook is er veel meer aandacht en erkenning voor het bestaan van psychische problematiek bij de vreemdeling en de mogelijke beperkingen die deze met zich mee kunnen brengen bij het coherent, consistent en het compleet kunnen verklaren tegenover de IND. Dit zie je bijvoorbeeld terug in de werkinstructies uit 2021: nummer 2021/9 over bijzondere procedurele waarborgen, en nummer 2021/12 over medische problematiek, horen en beslissen in de asielprocedure. Dat neemt allemaal niet weg dat de IND in de praktijk nog wel moeite heeft om de precieze betekenis van het medisch steunbewijs of de aard van iemands' beperkingen bij het kunnen verklaren, op juiste waarde te schatten. Dit blijft een punt van aandacht tussen iMMO-deskundigen en vragen vanuit de rechtbank, de IND en/of advocatuur.

Nog steeds wordt er een juridische discussie gevoerd over de vraag waar een FMO nu precies aan moet voldoen en waar wel en waar geen antwoord op kan worden gegeven. Dan kan het gebeuren dat bij vreemdelingen bij wie fors lichamelijk en psychisch lijden wordt geconstateerd, een forensisch medische rapportage om puur juridische redenen buiten beschouwing blijft of niet die waarde krijgt die het in de ogen van iMMO verdient.

In het Gemeenschappelijke Europees Asielsysteem (GEAS) zijn in de Procedurerichtlijn (PRi) en de Definitierichtlijn (Dri) de relevante rechtsnormen opgenomen met betrekking tot het verrichten van FMO's bij asielzoekers. Niet alleen krijgen nationale overheden, volgens de PRi, de mogelijkheid, maar ook de verplichting, om zelf medisch onderzoek te doen, indien dat *relevant* geacht wordt voor de besluitvorming in de asielprocedure. Daarnaast is er binnen het

gemeenschapsrecht meer aandacht voor de positie van kwetsbare asielzoekers en de noodzaak om deze extra procedurele waarborgen te bieden (artikel 18 en 24 PRI).

In de DRi staat de samenwerkingsverplichting centraal (artikel 4 DRi). Een samenwerking tussen de vreemdeling en de staatssecretaris waarin een actieve en welwillende overheid de vreemdeling kansen moet bieden om zijn relaas goed naar voren te brengen. Ook wordt vanuit het gemeenschapsrecht het belang van de toepassing van het Istanbul Protocol benadrukt. Dit Protocol is de verzameling door de VN aanbevolen richtlijnen voor medici en juristen over het herkennen en documenteren van symptomen van marteling.

Volgens het Nederlandse recht is het primair aan de asielzoeker om aannemelijk te maken dat hij/zij in het land van herkomst een gegronde vrees voor vervolging heeft. De verplichting voor de staatssecretaris tot het verrichten van een FMO en het wegen van de uitkomst daarvan in de asielprocedure, is in Nederland neergelegd in het Vreemdelingenbesluit (Vb) en weer verder uitgewerkt in de Vreemdelingencirculaire (Vc), alsmede in IND Werkinstructies zoals bijvoorbeeld WI 2016/4, 2021/9 en 2021/12. De Nederlandse wet- en regelgeving, alsmede de Nederlandse jurisprudentie van rechtbanken en van de Afdeling dienen in overeenstemming te zijn met de hierboven genoemde Europese richtlijnen. Voor de interpretatie van de Europese richtlijnen is de jurisprudentie van het Europees Hof voor de Rechten van Mensen, het anti-folter comité van de Verenigde Naties (CAT) en het Europees Hof van Justitie van groot belang.

Zoals gezegd, het recht is altijd in ontwikkeling. De wisselende waardering van medisch steunbewijs in de asielprocedure is daarop geen uitzondering. Rechtbanken, maar vooral ook de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS), zijn bepalend geweest voor de vraag wat nu de waarde is van ingebracht medisch steunbewijs en de vraag wanneer wel of niet een dergelijke medische rapportage af kan doen aan het geloofwaardigheidsoordeel van de IND in een asielprocedure. Richtinggevend hiervoor is de Afdelingsuitspraak geweest van 27 juni 2018 (2016073770/1, ECLI:NL:RVS:2018:2086). Hierin introduceert de Afdeling een nieuw toetsingskader waar tot op de dag van vandaag juridische vragen over worden gesteld. Het gaat dan met name om de vraag of iMMO-rapportages voldoen aan de eis van de Afdeling dat een medisch onderzoek moet aangeven op welke onderdelen van de verklaringen in het asielrelaas, de beperkingen in het coherent, compleet en consistent verklaren betrekking hebben (*het onderdelenvereiste*). Daarmee samenhangt de vraag of de geconstateerde medische beperkingen alleen gelden voor de hoofdlijnen van het asielrelaas of ook voor de details daarvan. De vraag wat een hoofdlijn is en wat een detail in een asielrelaas is echter niet beantwoord. Een andere complicerende factor bij deze kwestie is dat wat voor een beslissingsinstantie belangrijk is in het kader van een asielaanvraag, kan voor de vreemdeling in kwestie nauwelijks betekenis hebben en vice versa.

iMMO heeft ook in 2021 in de onderzoeksverslagen, aanvullende brieven en bij optredens voor de rechtbank, veel aandacht aan bovenstaande punten besteed. iMMO probeert steeds opnieuw om de vraag die het onderdelenvereiste oproept zo goed mogelijk te beantwoorden. Echter, op medisch wetenschappelijke gronden is dit meestal niet mogelijk vanwege de complexe werking van het geheugen en de opslag van herinneringen onder invloed van trauma en schaamte.

De IND geeft aan het onderdelenvereiste meestal een strikt juridische invulling waardoor het keer op keer een zeer zorgvuldig opgesteld onderzoeksrapport terzijde schuift. Namens de staatssecretaris stellen niet ter zake medisch deskundigen het ingebrachte medisch steunbewijs en de medische bevindingen ter discussie op basis van ontorechte aannames, oordelen en interpretaties. iMMO doet uitsluitend een uitspraak over de relatie tussen de medische bevindingen (klachten) en de gestelde gebeurtenissen conform de gradaties van het Istanbul Protocol.

Een ander belangrijk geschilpunt dat in 2021 speelde, betrof de vraag of de staatssecretaris op grond van artikel 18 lid 2 van de Pri wel of niet gehouden was om zelf een FMO te laten verrichten. In beide gevallen zou het eerder inschakelen van medisch geschoolden een hoop onduidelijkheid en vertraging kunnen schelen.

3.2 Afdelingsjurisprudentie 2021

Het meest opvallende aspect uit de bij iMMO bekende Afdelingsjurisprudentie uit 2021 is het feit dat de Afdeling het gehele jaar *geen* inhoudelijke uitspraken heeft gedaan over het 'onderdelenvereiste', of over de reikwijdte van de relevante artikelen uit de Procedure- en Definitierichtlijn. Meerdere keren heeft de staatssecretaris in 2021, kort voor de geplande zitting bij de Afdeling, het hoger beroep ingetrokken en vervolgens aan de betrokken vreemdelingen een verblijfsvergunning verleend. Aan de andere kant is de staatssecretaris in 2021 nog vele malen hierover *wel* in hoger beroep gegaan bij de Afdeling. Opmerkelijk is ook dat de staatssecretaris in diverse zaken waarin het onderdelenvereiste een belangrijke rol speelde ervoor koos om *niet* in hoger beroep te gaan tegen het oordeel van de rechtbank. iMMO hoopt dat de Afdeling zich in 2022 opnieuw inhoudelijk in de genoemde kwesties zal willen verdiepen.

iMMO is één uitspraak uit 2021 bekend waarin de Afdeling een hoger beroep dat was ingediend door de staatssecretaris, zonder inhoudelijk in te gaan op de grieven van het hoger beroep, ongegrond heeft verklaard. Rechtbank Den Bosch was het in de onderliggende uitspraak eens met de argumenten door iMMO aangedragen over het wel of niet kunnen voldoen aan het onderdelenvereiste. De Afdeling zag dus geen reden om het hoger beroep tegen dit oordeel gegrond te verklaren. Aan de vreemdeling is inmiddels een verblijfsvergunning verleend.

3.3 Rechtbankuitspraken 2021

Het iMMO heeft in 2021 van 32 rechtbankuitspraken kennis kunnen nemen waarin een iMMO-onderzoek een directe rol heeft gespeeld. In 18 zaken daarvan is het beroep bij de rechtbank tegen het afwijzende asielbesluit gegrond verklaard. In 3 zaken is er een voorlopige voorziening getroffen, waarbij het tot stand komen van een iMMO-rapportage wordt afgewacht om de procedure verder te kunnen vervolgen. In 11 zaken is het beroep tegen de afwijzende asielbeschikking ongegrond verklaard.

Van de 18 gegrond verklaarde beroepen tegen de afwijzing van de asielaanvraag betrof het 12 keer een eerste asielaanvraag en 6 maal een opvolgende asielaanvraag. Bij een opvolgende aanvraag staat vaak de rechtsvraag centraal in hoeverre een iMMO rapport kan afdoen aan de eerder door de staatssecretaris ongeloofwaardig geachte verklaringen. In de 18 gegronde beroepszaken is 13 maal een proceskostenveroordeling door de rechtbank uitgesproken, waarvan er 2 zaken waren waarin alleen geprocedeerd werd om die proceskostenveroordeling. In 5 van de 18 gegronde beroepen is uit de stukken niet helemaal duidelijk geworden of er wel of niet om een proceskostenveroordeling is verzocht. In 11 van de 18 beroepszaken speelde het onderdelenvereiste een significante of zelfs centrale rol in de asielbeoordeling. In 6 van deze zaken over het onderdelenvereiste is de staatssecretaris wel in hoger beroep gegaan, in 5 van deze zaken niet. In 3 van deze 18 bij ons bekende zaken is inmiddels een verblijfsvergunning verleend aan de vreemdeling. In meerdere uitspraken hebben rechtbanken geoordeeld dat het besluit dat een iMMO-rapportage niet af kan doen aan een negatief geloofwaardigheidsoordeel, onvoldoende zorgvuldig gemotiveerd is.

iMMO heeft in 2021 één keer ter zitting vragen van de rechtbank beantwoord en de medische bevindingen uit het rapport nader toegelicht. Het beroep van de vreemdeling werd in die zaak gegrond verklaard. De staatssecretaris is tegen de uitspraak van de rechtbank in hoger beroep gegaan. In 2021 is het ook één keer voorgekomen dat in een zaak zowel een iMMO-rapportage als een NFI/NIFP rapportage is ingebracht. De door de staatssecretaris opgestelde contra-expertise van het NFI en het NIFP trekt voor het grootste deel dezelfde conclusies als het iMMO. Enkel op het punt van de wel of niet aanwezigheid van hersenschade trekt het NIFP een andere conclusie dan iMMO. Omdat het NIFP-rapport volgens de rechtbank op enkele punten niet inzichtelijk gemotiveerd was, doet het volgens de rechtbank geen afbreuk aan het sterke vermoeden van iMMO dat sprake was van hersenschade. De staatssecretaris heeft tegen deze uitspraak geen hoger beroep ingesteld.

Verder heeft iMMO in 2021 kennisgenomen van 44 rechtbankuitspraken die niet primair gingen over iMMO, maar wel over bijvoorbeeld de inhoud, totstandkoming en het gebruiken van het medisch advies van de FMMU en Medifirst. Ook kan het gaan over de zorgvuldigheid van het nader gehoor, of de vraag of er tijdens het gehoor afdoende rekening is gehouden met bestaande medische problematiek, kwetsbaarheid of met signalen die pas tijdens het horen naar boven zijn gekomen. Een ander belangrijk geschilpunt betreft de vraag of de staatssecretaris niet gehouden is om zelf een FMO te verrichten. Daarnaast speelt de kwestie of de staatssecretaris op goede gronden heeft afgezien van het aanbieden van een medisch advies aan groepen asielzoekers die volgens de wet- en regelgeving geen recht hebben op een dergelijk medisch advies, terwijl er wel belangrijke signalen zijn van psychische en lichamelijke problematiek. Andere zaken betreft weer de vraag of de staatssecretaris op zorgvuldige wijze aan informatievergaring heeft gedaan of dat het handelen of nalaten van de staatssecretaris in strijd is geweest met de samenwerkingsverplichting uit de Dri.

Opvallend is dat in 31 van de 44 bij ons bekende zaken over deze kwesties het beroep gegrond is verklaard. Het iMMO vindt dat een hoog percentage. Het laat zien dat rechtbanken kritisch zijn op het handelen en nalaten van de staatssecretaris. Tegelijkertijd laat het volgens iMMO ook zien dat het kennelijk moeilijk is om de staatssecretaris van mening te doen veranderen zonder tussenkomst van de rechterlijke macht.

3.4 IND en vergoeding van onderzoeken

Vijf jaar geleden is iMMO in gesprek gegaan met de hoofddirectie van de IND over de betaling van onderzoeken die een bijdrage leverden aan een nieuwe beslissing asiel. Immers, als een iMMO-rapportage een bijdrage levert aan een nieuwe beslissing op asiel dan heeft iMMO de IND mede kunnen behoeden voor schending van het non-refoulement principe. De IND beschouwt de kosten van een iMMO-onderzoek echter als een verzoek tot schadevergoeding en maakt onderscheid tussen het vergoeden van iMMO-rapportages in een eerste procedure of in een opvolgende procedure. In een opvolgende procedure gaat de IND in principe niet tot vergoeding over. iMMO verschilt al jaren met het ministerie van mening over dit beleid dat de IND hanteert ten aanzien van het vergoeden van iMMO-onderzoeken².

Daarnaast is iMMO van mening dat de IND de gronden van zijn beslissing openbaar zou moeten maken zodat kan worden vastgesteld of de beslissing mede op grond van het iMMO-onderzoek is genomen. Nu zijn de gronden niet openbaar en krijgt de advocaat slechts te horen dat men niet gebruik heeft gemaakt van de bevindingen van de artsen en gedragsdeskundigen.

De onderhandelingen op dit vlak zijn de afgelopen jaren moeizaam verlopen. In de praktijk betaalt de IND alleen in eerste procedures en – ondanks toezeggingen anderszins – vrijwel uitsluitend op gezag van de rechter. In herhaalde procedures wordt zelden een iMMO-onderzoek vergoed terwijl de staatssecretaris uitdrukkelijk had aangegeven dat hier sprake moest zijn van maatwerk. Zelfs in zaken waar iMMO het enige novum was, wordt niet vergoed.

Wat zegt de rechter?

In 2021 zijn er diverse rechterlijke uitspraken gepubliceerd die betrekking hebben op deze vergoedingenkwestie.

Allereerst is daar de Afdelingsuitspraak van 21 april 2021 (201902535/1). Deze uitspraak is zeer belangrijk omdat de Afdeling met deze uitspraak duidelijk maakt dat de staatssecretaris verzoeken om vergoeding van de kosten voor een iMMO onderzoek, niet meer kan weigeren op grond van de strikte vereisten van het schaderecht.

Daarnaast oordeelt de Afdeling dat bij de beoordeling van een kostenvergoeding aansluiting gevonden moet worden bij de parlementaire toezeggingen over dit onderwerp, gedaan met behulp van de brieven aan de Eerste Kamer in 2017. In die brieven staan uitgangspunten wanneer wel en wanneer niet tot vergoeding over dient te worden gegaan, waarbij altijd de mogelijkheid van maatwerk moet bestaan. Naar aanleiding van de uitspraak van de Afdeling moet de staatssecretaris de vergoedingsvraag nu anders beoordelen en motiveren waarmee er meer ruimte is om toch vergoeding van de kosten van iMMO onderzoeken te verkrijgen.

² Dit wordt uitgebreid beschreven in het jaarverslag over 2020.

Volgens vaste jurisprudentie van de Afdeling (zie bv 7 februari 2018, ECLI:NL:RVS:2018:380) komen de kosten van een deskundige op de voet van artikel 8:75 van de Algemene wet bestuursrecht voor vergoeding in aanmerking als het inroepen van die deskundige *redelijk* was en ook de deskundigenkosten zelf *redelijk* zijn. Hieruit vloeit voort dat **niet** is vereist dat een deskundigenrapport over een voor de uitkomst van dat geschil mogelijk relevante vraag uiteindelijk heeft bijgedragen aan de rechterlijke beslissing. In theorie zou dus ook een iMMO-onderzoek voor vergoeding in aanmerking moeten kunnen komen indien dit onderzoek niet heeft geleid tot een gegrond beroep bij de rechtbank. In de praktijk koppelen de staatssecretaris en de rechtbanken de vergoedingsvraag veelal wel aan de uitkomst in de asielprocedure. iMMO is niet bekend met uitspraken waarin ondanks een ongegrond beroep toch is overgegaan tot vergoeding van de kosten van een iMMO-onderzoek.

In 2021 zijn er in vergelijking met voorgaande jaren meer rechterlijke uitspraken gedaan waarin expliciet een vergoeding van de kosten voor een iMMO-onderzoek wordt uitgesproken als zijnde onderdeel van de proceskostenveroordeling.

Opvallend is daarbij dat er in 2021 meerdere uitspraken zijn waarin rechtbanken oordelen dat ook bij *opvolgende* asielaanvragen de staatssecretaris veroordeeld diende te worden tot het vergoeden van de kosten van de iMMO-rapportage. Een veel gebruikte formulering is daarbij de volgende: *De vreemdeling heeft in redelijkheid het rapport door het iMMO laten opstellen om zijn asielrelaas en de gevolgen hiervan voor zijn medische situatie te staven. Het iMMO speelt immers in de asielrechtpraktijk een rol van betekenis waar het gaat om het bieden van de mogelijkheid om medisch (steun)bewijs te leveren.*

De reden die sommige rechtbanken opvoeren om ook bij opvolgende asielaanvragen tot een proceskostenveroordeling te komen is omdat *'het iMMO-rapport aanleiding geeft voor de gegrondverklaring van het beroep, hetgeen maakt dat de vreemdeling in redelijkheid heeft kunnen besluiten het rapport te laten opstellen'*. Het komt ook voor dat rechtbanken wijzen op het feit dat in een individuele zaak *'de inhoud van het iMMO-rapport tot inwilliging van de aanvraag heeft geleid'* om in opvolgende asielaanvragen tot een proceskostenveroordeling te komen waarin de kosten van een iMMO-onderzoek zijn meegenomen.

In 2021 waren er ook zaken waarbij rechtbanken oordelen dat iMMO onderzoeken voor vergoeding in aanmerking komen omdat tijdens de beroepsprocedure in het kader van de asielaanvraag, het eerder genomen besluit is ingetrokken en vervolgens tot vergunningverlening is overgegaan. De rechtbank ziet namelijk het intrekken van het afwijzende asielbesluit en overgaan tot vergunningverlening als *'tegemoetkomen in de zin van artikel 8:75a lid 1 Awb'*. Er is hierdoor, volgens de rechtbank, aanleiding de staatssecretaris te veroordelen in de proceskosten en tot vergoeding van de kosten van het door iMMO verrichte medische onderzoek. Van belang voor rechtbanken is dat het iMMO een rol van betekenis heeft in het bieden van medisch (steun)bewijs. Het inschakelen wordt als redelijk beschouwd.

In vele zaken oordelen rechtbanken ook dat er *'geen aanleiding is voor het oordeel dat het bedrag dat het in rekening is gebracht door iMMO onredelijk zou zijn'*. Nu het laten opmaken van het iMMO-rapport redelijk was en het iMMO-rapport aanleiding heeft gegeven tot

gegrondverklaring van het beroep, zal de rechtbank de kosten van dit medisch onderzoek aanmerken als proceskosten in de zin van artikel 8:75, eerste lid, van de Awb.

Een andere interessante uitspraak maakt melding van de tot voor kort niet-openbare interne IND-instructie 'vergoeden van rapportages met betrekking tot medisch steunbewijs' (intern informatiebericht IB 2020/139) waar een beroep op werd gedaan door een advocaat. In die zaak is het ingebrachte psychiatrische onderzoek door iMMO reden voor de IND om het afwijzende asielbesluit alsnog in te trekken. Volgens de rechtbank volgt uit de aan hen overgelegde stukken (*intern informatiebericht IB 2020/139, Instructie vergoeden bij rapportages m.b.t. medisch steunbewijs, hetgeen een update is van IB 2017/84*) dat de staatssecretaris het beleid voert om ook proceskosten te vergoeden als hij een besluit intrekt naar aanleiding van een iMMO-rapport dat pas in de beroepsprocedure is overgelegd en dat de staatssecretaris dus gehouden is om de proceskosten, waaronder de kosten van de deskundige, te vergoeden.

iMMO hoopt in 2022 nieuwe afspraken met de IND te kunnen maken over de vergoedingen zonder de gerechtelijke weg te moeten bewandelen.

4. Organisatie

4.1 Algemeen

iMMO is op 14 juli 2011 opgericht door de founding partners Amnesty International NL, Arq Nationaal Psychotrauma Centrum, ASKV Steunpunt Vluchtelingen, Johannes Wier Stichting, SMAK, Pharos en VluchtelingenWerk Nederland en is sinds 5 maart 2012 operationeel.

De stichting is gevestigd aan Nienoord 5, 1112 XE te Diemen en ingeschreven in het handboek van de Kamer van Koophandel Amsterdam onder nummer 53162528.

De stichting heeft geen winstoogmerk en heeft de ANBI-status. iMMO deelt als zelfstandige organisatie de huisvesting met organisaties die deel uitmaken van Stichting ARQ Nationaal Psychotrauma Centrum.

Sinds 15 maart 2019 is iMMO deel van een samenwerkingsverband met VluchtelingenWerk, waarbij VWN primair toeziet op de bedrijfsvoering van iMMO. De onafhankelijkheid en de kwaliteit van de werkzaamheden van iMMO worden bewaakt door de onafhankelijk opererende Professionele Raad. iMMO is en blijft een aparte rechtspersoon (stichting). De samenwerking tussen iMMO en VWN komt vooral tot uiting in onderlinge ondersteuning en kennisuitwisseling. Zo verzorgt iMMO cursussen voor VWN over onder ander psychische problematiek bij asielzoekers. VWN ondersteunt en adviseert iMMO op het gebied van jurisprudentie, ICT en fondsen.

Wijzigingen in de organisatie

Gedurende 2021 besluit VWN dat in verband met de eigen fusie, Stichting iMMO niet langer deel kan uitmaken van het bestuurlijke samenwerkingsverband. De laatste maanden van 2021 is er intensief overleg met VWN, Amnesty International NL en Adessium Foundation over de bestuurlijke, financiële en organisatorische gevolgen hiervan. iMMO gaat op zoek naar nieuwe bestuursleden en past de statuten aan die per 1 januari 2022 zullen gelden. De afspraken over materiële samenwerking worden in 2022 gecontinueerd.

4.2 Rapporteurs

De forensisch medische onderzoeken bij iMMO worden verricht door artsen en psychologen/psychiaters met uitgebreide klinische ervaring. De rapporteurs die door de stafleden worden bijgestaan werken allen onbezoldigd. De rapporteurs hebben een functieprofiel dat is vastgelegd in het Reglement voor rapporteurs en gepubliceerd op de website. Het bevat (zorgvuldigheids)regels over de inzet en het handelen van de rapporteurs. Alle rapporteurs zijn BIG-geregistreerd. Zij zijn als zodanig bevoegd en gekwalificeerd tot het doen van onderzoek voor iMMO.

De rapporteurs werken volgens de richtlijnen van het Istanbul Protocol, de door de Verenigde Naties aanvaarde handleiding voor medisch onderzoek bij slachtoffers van marteling en geweld. De iMMO-rapporteurs staan geregistreerd in het zogenaamde iMMO-Tableau van Rapporteurs. Rapporteurs werken interdisciplinair samen indien de meervoudige medische problematiek van de te onderzoeken asielzoeker dat vereist. Bij ieder rapport is sprake van supervisie en 'collegiale tegenspraak'. iMMO organiseert en distribueert met enige regelmaat relevante literatuur ten behoeve van de rapporteurs.

Nieuwe rapporteurs volgen een introductietraining waarna drie onderzoeken volgen onder intensieve begeleiding. Na evaluatie wordt besloten of men al dan niet start als onderzoeker bij iMMO. iMMO organiseert onder normale omstandigheden 3 keer per jaar een verdiepingsmoment voor de rapporteurs: 2 intervisieavonden en een studiedag.

In 2021 lukt het om met inachtneming van de adviezen van het RIVM een intervisiebijeenkomst (februari) en een studiedag te organiseren (november). Tijdens de studiedag is iMMO blij met de bijdrage van een rechter van de Rechtbank Midden Nederland. Uitvoerig wordt stilgestaan bij de problematiek van het onderdelen vereiste.

In maart en september zijn er opleidingsdagen waarbij een vrijwillige rapporteur en vijf psychiaters in opleiding getraind zijn om een onderzoek bij iMMO te kunnen doen.

Eind 2021 zijn er 22 (on)bezoldigde rapporteurs en supervisors verbonden aan iMMO. Gedurende het jaar dragen 27 rapporteurs, waaronder 8 artsen in opleidingen bij aan de diverse rapportages. In totaal worden 6 nieuwe rapporteurs opgeleid. Helaas nemen er ook 3 rapporteurs afscheid. Belangrijkste reden is het verlopen van de BIG registratie na pensioen.

Rapporteurs die in 2021 onderzoek verrichten:

Rosanne Arnoldy; Karin Duhne-Prinsen; Fieke Felix (supervisor); Imma van Galen-Oosterkamp (supervisor); Noortje de Haan; Marieke van den Heuvel; Erik Hochheimer; Will de Jong; Cécile Klijn; Elsbeth Kors; Jan Willem Langendijk; Chayen Lozano Parra; Henk Mul; Harold Smits; Sonja Swen; Wim Thijs; Rogier Vogelenzang; Nicoline van Voorst Vader; Elise Zijp en Marije van Willigenburg.

AIOS psychiatrie

Een AIOS psychiatrie kan aan het eind van de opleiding tot psychiater een forensisch medisch onderzoek bij iMMO verrichten. Dit gebeurt altijd onder begeleiding van een ervaren iMMO-psychiater. In 2021 hebben 8 AIOS een forensische rapportage afgerond.

iMMO-psychiater Chayen Lozano Parra begeleidt sinds 2020 AIOS psychiatrie van Altrecht in Utrecht, alsook van andere opleidingsinstituten. Fieke Felix en Imma van Galen-Oosterkamp (psychiaters ARQ Nationaal Psychotrauma centrum) begeleiden uitsluitend AIOS psychiatrie van ARQ Centrum'45. In verband met de beperkte capaciteit kan iMMO niet aan de toegenomen vraag om AIOS te begeleiden voldoen. iMMO spreekt in 2021 met verschillende opleidingsinstellingen om te onderzoeken hoe uitbreiding van de capaciteit gerealiseerd kan worden. Er zijn afspraken gemaakt om iMMO per 2022 een scholingsvergoeding uit te keren.

iMMO krijgt ook regelmatig aanvragen voor stage- en onderzoeksplekken van hogescholen en universiteiten. Eind 2021 mocht iMMO weer een stagiair verwelkomen, ditmaal een laatste jaars student HBO-rechten van de Hogeschool van Amsterdam.

4.3 Professionele Raad

De Professionele Raad (PR) bevordert en bewaakt de onafhankelijkheid en de kwaliteit van de werkzaamheden van iMMO, te weten het voorbereiden en uitvoeren van forensisch medische onderzoeken alsmede onderwijs, voorlichting en onderzoek op dat terrein. Daarnaast heeft de raad een adviserende rol en dient als klankbord voor directie en bestuur.

Samenstelling Professionele Raad: Sebastiaan de Groot (voormalig rechter, (voorzitter PR)); Evert Bloemen (arts, Pharos); Mario Braakman (hoogleraar Transculturele Forensische Psychiatrie, Tilburg University); Joop de Jong (emeritus-hoogleraar Culturele Psychiatrie); Riëtte Mellink (psychotherapeut, ARQ Nationaal Psychotrauma Centrum); Ashley Terlouw (hoogleraar Rechtssociologie, Radboud Universiteit) (tot 31-12-2021). Helaas moet Ashley Terlouw de Professionele Raad in 2021 verlaten wegens een nieuwe professionele benoeming. iMMO is blij dat Marcelle Reneman (Universitair docent en verbonden aan de sectie migratierecht van de afdeling Staats- en Bestuursrecht VU) bereid is gevonden haar op te volgen.

In 2021 vergadert de Professionele Raad 3 keer. In deze vergaderingen is in het kader van de kwaliteitscontrole een selectie van iMMO-rapportages onder een vergrootglas gelegd. Verder zijn de trends binnen de jurisprudentie en de opleidingsmogelijkheden bij iMMO voor AIOS

psychiatrie besproken. Meer specifiek buigt de raad zich over de eigen reglementen en het onderdelenvereiste.

Meer informatie over de werkervaring van de leden van de Professionele Raad is gepubliceerd op de website van iMMO. Ook de taakomschrijving en informatie over het functioneren van de Professionele Raad zoals omschreven in het Reglement, is via de website publiek toegankelijk.

4.4 Medewerkers

iMMO werkte ook in 2021 met een team bestaande uit parttime medewerkers. Met de voortdurende pandemie zijn staf en rapporteurs inmiddels volledig toegerust – inclusief bedrijfslaptops – om op afstand te werken. Met inachtneming van alle overheidsmaatregelen komt de meeste staf maar een of enkele dagen per week op kantoor en worden de andere overleggen digitaal of telefonisch gevoerd.

De samenstelling en het aantal fte's van het team veranderde gedurende het jaar in verband met pensionering van een medewerker, de komst van een nieuwe medewerker en (tijdelijke) uitbreiding van contracten.

Het gemiddeld aantal FTE gedurende 2021 bedraagt 5,5 FTE aan vaste en tijdelijke medewerkers. Daarnaast werken twee medewerkers voor iMMO op ZZP basis of op uitleenbasis van VWN. Alleen de juridisch medewerker werkt standaard 4 dagen. Ook de fondsenwerver/communicatiemedewerker werkte tijdens een deel van het jaar 4 dagen. Alle overige medewerkers werken twee of drie dagen. In verband met langdurige ziekte van een stafid, werkten sommige medewerkers tijdelijk extra ter vervanging. Helaas kunnen niet alle uren van deze medewerker worden vervangen.

Personeelszaken en de salarisadministratie worden verzorgd door de betreffende afdelingen van Stichting ARQ.

Vrijwilligers op het bureau

Bij de beoordeling van aanvragen en het begeleiden van rapportages wordt de staf ondersteund door een groep deskundige vrijwilligers: artsen, psychologen en juristen. In 2021 werkt gedurende meerdere maanden een vrijwilliger één dag per week op kantoor ter ondersteuning van de juridisch medewerker. Deze student HBO Rechten aan de Hoge School Amsterdam gaat na hoe vaak rapportages werden vergoed in een opvolgende procedure.

4.5 Bestuur iMMO

Het bestuur van de Stichting bestaat uit minimaal drie personen, waarvan twee bestuursleden A (die bestuurder van VWN zijn of dit tegelijkertijd worden) en één bestuurslid B (die geen bestuurder is van VWN en die beschikt over aantoonbare affiniteit met de doelstellingen van de stichting). Bestuurslid B wordt benoemd op voordracht van de Professionele Raad.

Op 2 februari 2021 vindt een bestuurswisseling plaats. Vice-voorzitter Martin van Iperen wordt vervangen door Mirjam Huisman. Andere bestuursleden zijn Tineke Parson, voorzitter, en Ernst Faber, penningmeester.

Het bestuur vergadert in 2021 acht keer. Tijdens de vergadering van 21 april wordt het jaarverslag en de jaarrekening 2020 goedgekeurd. De jaarrekening wordt door de accountant akkoord bevonden d.d. 19 mei 2021 en is voor 1 juni gepubliceerd op de website.

In de tweede helft van 2021 wordt duidelijk dat iMMO per 1 januari 2022 geen deel meer zal uitmaken van het bestuurlijke samenwerkingsverband met VWN omdat VWN per 1 januari 2022 een geheel nieuwe organisatiestructuur kent. Per 1 januari 2022 worden nieuwe bestuursleden aangesteld en gelden nieuwe statuten.

4.6 Fondsenwerving en communicatie

4.6.1 FONDSSENWERVING

iMMO wordt voor het overgrote deel gefinancierd door bijdragen en donaties van fondsen en maatschappelijke organisaties. Aangezien de onderzoeken een overheidstaak betreffen, streeft iMMO ernaar om zijn werk door overheidsinstanties vergoed te krijgen.

Tegelijk doet iMMO meer dan alleen maar onderzoeken uitvoeren. Het is noodzakelijk om waar mogelijk toe te lichten hoe een onderzoek wordt verricht, wat de conclusies precies betekenen en dat het menselijk geheugen door trauma en schaamte niet zo functioneert als leken vaak denken. Vergoedingen voor de onderzoeken alleen zijn niet genoeg om ook deze werkzaamheden uit te voeren.

Fondsen en maatschappelijke organisaties

In 2021 ontvangt iMMO opnieuw steun van een flinke groep van fondsen en maatschappelijke organisaties. Deze zijn vooral georganiseerd vanuit een filantropisch, sociaal en/of levensbeschouwelijk perspectief.

iMMO is erg blij met deze steun vanuit een breed maatschappelijk veld. Het toont aan dat men de noodzaak van het bestaan van de unieke functie van iMMO in Nederland onderschrijft. In totaal ontvangt iMMO in 2021 van 18 fondsen en maatschappelijke organisaties € 530.250. Dit is bijna € 70.000 meer dan in 2020 en € 150.000 meer dan in 2019.

Belangrijk is de niet aflatende steun van een aantal founding en funding partners. Adessium Foundation, Amnesty International Nederland en Vluchtelingenwerk Nederland stellen zich voor de periode 2019 – 2021 garant voor een bedrag van € 290.000. Hiermee verzekeren zij iMMO van ongeveer de helft van de jaarlijkse begroting.

Een van de onderdelen van de meerjarige afspraak was een inspanningsverplichting om te trachten aansluiting te vinden bij de Nationale Postcode Loterij. Dit is helaas niet gelukt.

Amnesty International NL en Vluchtelingenwerk ondersteunen iMMO in 2022 opnieuw, zij het met een lager bedrag dan voorheen.

iMMO is zeer dankbaar voor het vertrouwen dat wij ontvangen met de meerjarige toezeggingen van Fundatie van den Santheuvel-Sobbe, Kansfonds, KNR-PIN (Projecten in Nederland), het Sint Jacobs Godshuis, Stichting Geloof en Samenleving van de Remonstranten, Stichting het R.C. Maagdenhuis, het Weeshuis Doopsgezinden en een anoniem familiefonds. Deze fondsen en organisaties starten, continueerden of verlengden hun meerjarige afspraken over financiële ondersteuning in 2021. Deze steun is zelfs zodanig dat er al toezeggingen zijn gedaan tot en met 2024.

Daarnaast zijn er meerdere fondsen die weliswaar geen meerjarige toezeggingen doen maar die wel al jaren – elk jaar of elke twee jaar – een bijdrage doneren, zoals Ars Donandi, de Hofsteestichting, Kinderfonds van Dusseldorp, Mundo Crastino Mellori, Stichting Rotterdam en het C.J. Vaillantfonds. 2021 is helaas het laatste jaar dat iMMO financiële steun mocht ontvangen van de Stichting Kinderpostzegels, in verband met een wijziging in hun strategie.

Tot slot zijn er ook diverse nieuwe fondsen waar iMMO in 2021 steun van mocht ontvangen of toegezegd kreeg voor 2022, te weten Dioraphte, de H. Hartstrastichting, Stichting den Brinker en Stichting Zonnige Jeugd.

Sinds iMMO in 2020 een fondsenwerver kon aantrekken kan iMMO veel eerder in het jaar starten met de fondsenwerving voor het volgend boekjaar. Dit is bijna een half jaar eerder dan enkele jaren geleden gebruikelijk was. Hierdoor kan iMMO 2022 met aanzienlijk meer zekerheid beginnen dan bij de start van 2021.

Particulieren

iMMO doet niet actief aan particuliere fondsenwerving, maar is zeer dankbaar voor de donaties van een kleine maar trouwe groep donateurs. Onderdeel van een herziening van de website is om de donatiemogelijkheden te vergroten. Waar toepasselijk attendeert iMMO donateurs op de mogelijkheden van schenken met belastingaftrek door middel van een Periodieke Overeenkomst.

IND en vergoeding van onderzoeken

Per 1 januari 2021 kent iMMO over alle jaren nog € 652.175 aan voorwaardelijke facturen (per 1 januari 2020: €509.400). Gedurende het jaar is er voor € 305.287,50 aan voorwaardelijke facturen aan toegevoegd (2020: € 266.675) en wordt € 159.825 aan vergoedingen definitief afgewezen (2020: € 67.300). In 2021 wordt in totaal in 15 zaken € 40.325 aan facturen betaald door de IND; tweemaal rechtstreeks en de overige 13 maal op last van de rechter. Per 31 december is het bedrag aan openstaande voorwaardelijke facturen per saldo gestegen naar €756.312,50.

Nidos

iMMO heeft afspraken gemaakt met Nidos, de organisatie voor jeugdbescherming voor vluchtelingen, over het vergoeden van medische onderzoeken bij hun minderjarige pupillen.

Jaarlijks gaat het om een aantal zaken waar Nidos bij toezegging het onderzoek voor betaalt. In 2021 vergoedt Nidos drie zaken.

4.6.2 COMMUNICATIE

iMMO heeft de ambitie om komende jaren meer naar buiten te treden om publiek en politiek te doordringen van het belang en de rol van forensisch medisch onderzoek bij slachtoffers van marteling. In 2021 is dit maar op bescheiden wijze gebeurd. De voorziene website vernieuwing en expertmeeting zijn doorgeschoven naar 2022.

Brief tweede kamer

In het kader van de kabinetsformatie schrijft iMMO een brief aan alle Tweede Kamer fracties. In deze brief aan de formateurs en de Tweede kamer vraagt iMMO aandacht “voor het menselijk leed dat wordt veroorzaakt door een te rigide uitvoer van de moeilijke taak van de IND. Wij kunnen als medici niet anders dan concluderen dat er nog veel te winnen valt indien de IND ten behoeve van een zorgvuldige uitvoer veel meer kennis opdoet over de gevolgen van ernstig trauma en geweld. Het leidt naar onze overtuiging tot een verbetering van de beslispraktijk, minder slepende en kostbare rechtszaken en minder gezondheidsschade bij betrokkenen.” De brief is geschreven mede naar aanleiding van het rapport *Ongehoord Onrecht in het Vreemdelingenrecht* van de Vereniging Asiel Juristen Nederland, waarin de situatie in het vreemdelingenrecht werd vergeleken met de Toeslagenaffaire.

Doe maar duurzaam

Bij het programma “Doe Maar Duurzaam” van RTL-Z krijgt iMMO de gelegenheid om – tegen betaling – tijdens een korte reportage te vertellen over het belang van forensisch medische onderzoeken voor slachtoffers van marteling. Met het item van twee minuten kan iMMO particulieren voorlichten over de werkzaamheden. Dit heeft vooralsnog niet aanwijsbaar tot resultaat geleid, maar het korte filmpje is ook elders inzetbaar en staat op de website.

Advertorial Dikke Blauwe

De Dikke Blauwe is een onafhankelijke, op journalistieke leest geschoeide gids voor iedereen betrokken bij filantropie in Nederland. Het blad richt zich met name op mensen werkzaam bij fondsen en filantropische instellingen, en op zogenaamde ‘impact-investors’ - mensen die tijd, geld en kennis besteden aan goede doelen. Voor de jaarlijkse ‘major donor editie’ in december heeft iMMO eenmalig geïnvesteerd in een ‘advertorial’ om de organisatie voor te stellen aan deze groep mensen, die iMMO hopelijk financieel kunnen steunen.

Nieuwsbrief

De iMMO-Nieuwsbrief verschijnt viermaal per jaar en wordt op 10 december per e-mail verstuurd aan 522 actieve abonnees, 19 minder dan op dezelfde datum in 2020. De nieuwsbrief wordt ook op de website gepubliceerd, waar het hele archief van nieuwsbrieven toegankelijk is.

Website

In 2021 waren er 5639 actieve gebruikers – bijna 12% meer dan in 2020. 86% van hen waren nieuw. Er waren 9878 sessies en er werden 21348 pagina's bekeken. Dit is nagenoeg gelijk aan 2020. De gemiddelde duur van een sessie is 2 minuten.

Na de homepage, komen de meeste bezoekers voor de pagina hoe een medisch onderzoek aan te vragen (986) en de contact pagina (720). De website heeft dus een duidelijke functie bij de aanvraag van medische onderzoeken.

De meeste leestijd spenderen bezoekers van de pagina waar casussen worden gepresenteerd. Dit zijn vaak ook langere en gecompliceerde verhalen.

5. Ontwikkelingen 2022

Forensisch Medisch Onderzoeken

iMMO bestaat in 2022 tien jaar. Er zijn in die periode meer dan 800 onderzoeken uitgevoerd, een paar honderd adviezen gegeven en er is zeer geregeld naar aanleiding van het werk gepubliceerd. iMMO staat op de kaart bij de Raad van State, rechtbanken, de IND en de advocatuur. Met sommige zusterorganisaties in het buitenland heeft iMMO goed contact.

De voornaamste bezigheid van iMMO blijft het uitvoeren van forensisch medisch onderzoek in het kader van de asielprocedure. Hier komt geen verandering in. De weer opgelopen wachttijd is een groot punt van zorg en krijgt hoge prioriteit in 2022.

In 2022 gaat tevens extra aandacht uit naar het beantwoorden van aanvullende vragen over het forensisch medisch onderzoek door de advocatuur, IND of rechtbank.

Omdat de Raad van State de reikwijdte van iMMO-rapportages heeft genoemd als punt van aandacht, mag verwacht worden dat er in 2022 een inhoudelijke zitting plaatsvindt.

De onafhankelijk opererende Professionele Raad van iMMO zal ook dit jaar een steekproef doen onder rapportages teneinde de kwaliteit ervan te monitoren.

Expertise overdracht

De vervolg data voor de IND Masterclass over het horen van minderjarigen zijn voor 2022 al vastgesteld. De reguliere trainingen bij Vluchtelingenwerk en de Radboud Universiteit staan eveneens ingepland.

De interne opleiding en intervisie bijeenkomsten staan in het voor- en najaar op de agenda. iMMO verzorgt in het najaar een studiedag waarbij transculturele aspecten centraal staan. In 2022 traint en begeleidt iMMO minimaal 8 AIOSEN psychiatrie bij de uitvoer van een forensisch medisch onderzoek.

Het vernieuwde Istanbul Protocol wordt nu in 2022 verwacht. iMMO wil rond de publicatie hiervan een expertmeeting en trainingscyclus organiseren en zoekt hier nog financiering voor.

Onderzoeksprojecten

iMMO werkt in 2022 samen met Amnesty International Nederland aan een onderzoekproject naar het (h) erkennen van seksueel geweld bij asielzoekers en de gevolgen daarvan tijdens de asielprocedure. Het project start in februari en zal in het najaar van 2022 uitmonden in een gezamenlijke notitie met aanbevelingen.

Ieder jaar verricht iMMO verschillende onderzoeken in het kader van een procedure mensenhandel. Het landelijk overleg van organisaties die slachtoffers mensenhandel ondersteunen, wil een pilot inrichten waarin de aard en betekenis van een iMMO-rapport binnen mensenhandel procedures verder onderzocht wordt. iMMO hoopt dat dat in 2022 plaatsvindt. iMMO houdt bij het Rode Kruis in juni 2022 een lezing over de waarde van een medisch onderzoek binnen mensenhandel procedures.

iMMO zoekt naar financiering voor een onderzoeksproject vanaf de tweede helft 2022 waarin het samen met externe collegae rapporteurs de inhoud van het forensisch medisch onderzoek binnen de artikel 18 EU procedure richtlijn gezamenlijk kan evalueren in intervisie bijeenkomsten. Het doel is om de toegevoegde waarde van een forensisch medisch onderzoek te vergroten.

iMMO voert reeds enige tijd gesprekken met het Onderzoeks- en Expertisecentrum voor Kinderen en Vreemdelingenrecht van de Rijks Universiteit Groningen. Ook zij leveren deskundigen berichten af. Het streven is om in het najaar van 2022 gezamenlijk een inhoudelijke bijeenkomst te organiseren waarin de praktijk van deskundigenberichten in het asiel- en vreemdelingenrecht centraal staat. Hieraan voorafgaat een publicatie in Asiel- en Vreemdelingenrecht dat een themanummer wijdt aan deskundigenberichten.

Fondsenwerving

De bestaanszekerheid van iMMO blijft veel te veel afhankelijk van fondswerving en donaties. Dat is voor de langere termijn onwenselijk. In 2022 ontwikkelen directie en bestuur in nauw overleg met founding en funding partners een nieuwe strategie en lange termijn beleidsplan. iMMO belegt daarom op 23 juni 2022 een fondsenbijeenkomst om de toegevoegde waarde van het werk maar ook de risico's van de bekostiging te kunnen delen en bespreken. Inzet is om mogelijke langdurige financieringsmogelijkheden opnieuw grondig te verkennen.

De belangrijkste pijlers van de strategie zijn:

1. Kennismaking met de nieuwbenoemde Hoofddirectie van de IND en opnieuw aandacht vragen voor betaling van ieder forensisch medisch onderzoek dat bijdroeg aan de beoordeling op asiel;
2. Verkennen van de mogelijkheid om een aanvraag in te dienen voor een instellingssubsidie bij het Ministerie van Justitie en Veiligheid;
3. Verhoging van het aantal betaalde onderzoeken door de IND met inachtneming van de rechterlijke uitspraken op dit terrein uit 2021;
4. Meer bekendheid voor het werk en de financiering van iMMO door kennismaking met de nieuwe vaste Tweede Kamer Commissie van Justitie en Veiligheid;
5. Meer bekendheid voor het werk en de financiering van iMMO door kennismaking met de nieuwe staatssecretaris van Justitie;

6. Trachten om met zoveel mogelijk fondsen tot meerjarige afspraken te komen;
7. Verhogen van de naamsbekendheid en daarmee vergroten van het aantal particuliere donateurs;

Begroting 2022

BATEN		LASTEN	
Subsidies	483.000	Personeelslasten	525.573
Vergoede onderzoeksopdrachten	79.380	Directe onderzoekslasten	9.000
Projectbaten	27.500	Communicatie- & representatielasten	22.000
Overige bijdrages	20.483	Arq kantoorlasten	20.000
		Overige kantoor & -organisatielasten	33.790
Som der baten	610.363	Som der lasten	610.363
		RESULTAAT	-

Liquiditeit en solvabiliteit

De liquiditeitsratio iMMO bedraagt 3,04 per einde boekjaar (2020: 4,74). Deze is groter dan 1,2 en daarmee voldoende. De huidige stand maakt dat iMMO kan voldoen aan haar verplichtingen op korte termijn. De solvabiliteitsratio, het eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen, bedraagt 0,64 per einde boekjaar (2020: 0,75). Uitgaande van een minimumnorm tussen 0,25 en 0,40 is ook de solvabiliteit van iMMO ruim voldoende. iMMO streeft naar een algemene reserve ter hoogte van 1 jaar 100% van de kosten van het personeel in dienstverband, 50% van de kantoor- en organisatiekosten en 0% van de overige kosten. Dit is nodig om de continuïteit van iMMO gedurende de afronding van lopende onderzoeken te kunnen waarborgen.

Organisatie

Begin 2022 deponereert iMMO nieuwe statuten en installeert een nieuw bestuur. Een belangrijk beleidsvoornemen van het nieuwe bestuur is het wegwerken van de wachtlijst. Hiervoor gaat iMMO additioneel personeel werven en dus ook extra fondsen.

Toekomst

Het jaar 2022 wordt voor iMMO een belangrijk scharnierpunt. Opnieuw staat het probleem van de lange-termijn financiering fier bovenaan. Het aantal aanvragen stijgt en daarmee de wachttijd. iMMO hoopt de wachttijd in 2022 te kunnen bekorten door het aantrekken van nieuwe vrijwilligers en betaalde krachten maar dat zal in beide gevallen niet gemakkelijk zijn vanwege de krapte op de arbeidsmarkt.

Het staat voor alle partijen buiten kijf dat iMMO-rapportages een onderscheidende rol spelen binnen asiel- en mensenhandel procedures. Maar in de afgelopen tien jaar zijn de eisen die aan het onderzoek en de rapportages worden gesteld almaar toegenomen. iMMO spant zich in om efficiënte en doelmatige rapportages af te leveren. iMMO hoopt dat het vertrouwen daarin toeneemt door goed overleg en samenwerking met alle betrokken partijen. Een snelle toepassing van een medisch onderzoek scheelt opvolgende procedures, rechtszaken en gezondheidsschade bij betrokkenen.

6. Jaarrekening 2021

iMMMO

6.1 BALANS NA RESULTAATBESTEMMING

	<u>31/12/2021</u>	<u>31/12/2020</u>
ACTIVA		
Vaste activa		
Materiële vaste activa	-	-
	-	-
Vlottende activa		
Debiteuren	7.875	11.025
Overige vorderingen en overlopende activa	29.994	36.419
Liquide middelen	<u>486.653</u>	<u>403.365</u>
	524.522	450.809
	<u>524.522</u>	<u>450.809</u>
PASSIVA		
Eigen vermogen		
Algemene reserve	295.559	308.716
Bestemmingsreserve(s)	<u>39.726</u>	<u>28.378</u>
	335.285	337.094
Voorzieningen	<u>16.839</u>	<u>18.665</u>
	16.839	18.665
Vlottende passiva		
Vooruitontvangen bedragen	88.775	12.600
Crediteuren	2.364	17.795
Overige schulden en overlopende passiva	<u>81.259</u>	<u>64.655</u>
	172.398	95.050
	<u>524.522</u>	<u>450.809</u>

6.2 STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER HET BOEKJAAR 2021

	realisatie <u>2021</u>	begroting <u>2021</u>	realisatie <u>2020</u>
BATEN			
Subsidies	527.788	483.500	463.750
Vergoede onderzoekopdrachten	57.575	68.250	56.600
Overige bijdrages	<u>10.121</u>	<u>9.000</u>	<u>7.479</u>
Som der baten	595.484	560.750	527.829
LASTEN			
Personeelslasten	537.097	507.734	467.892
Directe onderzoekslasten	6.007	8.500	2.739
Communicatie- en representatielasten	9.739	16.500	5.066
Arq kantoorlasten	20.203	20.000	19.796
Overige kantoor- en organisatielasten	<u>24.247</u>	<u>17.615</u>	<u>16.294</u>
Som der lasten	597.293	570.349	511.787
Resultaat voor financiële baten en lasten	<u>1.809-</u>	<u>9.599-</u>	<u>16.042</u>
Rentebaten	-	-	1
RESULTAAT	<u>1.809-</u>	<u>9.599-</u>	<u>16.043</u>
RESULTAATBESTEMMING			
Mutatie bestemmingsreserve i.v.m. WAB	11.348		884
Resultaatmutatie algemene reserve	13.157-		15.159
	<u>1.809-</u>		<u>16.043</u>

6.3 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

6.3.1 ALGEMENE GRONSLAGEN

Toegepaste standaarden

Deze jaarrekening is opgesteld conform de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving voor kleine organisaties-zonder-winststreven die zijn uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ C1). De jaarrekening is opgesteld in euro's.

Verslagperiode

In deze jaarrekening wordt verslag gedaan over het boekjaar 2021. Het boekjaar is gelijk aan het kalenderjaar; dit geldt ook voor de vergelijkende cijfers.

Schattingen

Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van de door de directie van stichting iMMO gemaakte schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende posten.

Verbonden partij

Van 15 maart 2019 tot en met 31 december 2021 kende Stichting iMMO een samenwerkingsverband met de Vereniging Vluchtelingenwerk Nederland (VWN). Statutair bestond het bestuur van iMMO in deze periode uit twee bestuursleden welke gelijktijdig bestuurder van VWN zijn en één ander bestuurslid. De jaarrekeningen 2019 t/m 2021 van iMMO zijn in de jaarrekening van VWN geconsolideerd op basis van de bepalingen in RJ-Richtlijn 217, onderdeel 3 ("consolidatiekring"). Per 1 januari 2022 opereert iMMO weer volledig zelfstandig.

6.3.2 GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING VAN ACTIVA & PASSIVA

Continuïteitsveronderstelling

Punt van aandacht in 2020 en 2021 was een teruglopend aantal aanvragen, veroorzaakt door een lagere asielinstroom en achterstanden bij de IND maar ook door negatieve jurisprudentie uit 2018 en 2019. Sinds halverwege 2021 stijgt het aantal onderzoeksaanvragen weer langzaam en vond ook een duidelijke omslag in de jurisprudentie plaats: rechtbanken maanden de IND vaker om bevindingen uit een iMMO-rapportage in hun besluitvorming te betrekken, en de IND werd vaker in de kosten van een iMMO-onderzoek veroordeeld. Met alle founding en funding partners is gedeeld dat iMMO in 2022 drie zaken op de agenda heeft staan: 1) opnieuw op zoek naar mogelijkheden voor samenwerking met een grotere partner; 2) meer vergoeding van onderzoeken genereren via de IND; 3) onderzoeken of iMMO als expertise centrum in aanmerking komt voor een instellingssubsidie van het Ministerie van Justitie en Veiligheid. Op basis van deze ontwikkelingen zien het bestuur en de directie de toekomst met vertrouwen tegemoet en onderschrijven zij de continuïteitsveronderstelling waarop de jaarrekening is opgesteld.

Algemeen

Tenzij anders vermeld zijn activa en passiva gewaardeerd tegen nominale waarde.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa met een aanschafwaarde van meer dan €450,- worden gewaardeerd tegen aanschafwaarde onder aftrek van lineair bepaalde afschrijvingen, gebaseerd op de verwachte levensduur. Investerings die in een boekjaar hebben plaatsgevonden worden naar tijdsgelang afgeschreven. Gehanteerd afschrijvingspercentage: 33,3%

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Indien van toepassing wordt bij de waardering rekening gehouden met oninbaarheid. Te ontvangen subsidies worden opgenomen in het jaar waarop zij volgens de betreffende beschikking betrekking hebben.

Liquide middelen

De liquide middelen van stichting IMMO bestaan uit kas- en banktegoeden.

Eigen vermogen

Het deel van het eigen vermogen waarover het bestuur zonder belemmering door wettelijke of statutaire bepalingen kan beschikken voor het doel waarvoor de stichting is opgericht, is aangeduid als "Algemene reserve".

Indien een deel van het eigen vermogen is afgezonderd omdat het bestuur daaraan een beperktere bestedingsmogelijkheid heeft gegeven dan gezien de doelstelling van de stichting zou zijn toegestaan, dan is dit deel aan te merken als "Bestemmingsreserve". De Algemene reserve en de Bestemmingsreserves vormen gezamenlijk het "Eigen vermogen".

Indien een beperktere bestedingsmogelijkheid is aangebracht door derden, dan is dit deel van het eigen vermogen aan te merken als "Bestemmingsfonds". Bestemmingsfondsen worden nader aangeduid als "Vastgelegd eigen vermogen". Bij vastgelegd eigen vermogen heeft het bestuur niet de mogelijkheid om de bestemming aan te passen.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op balansdatum bestaan en waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de nominale waarde van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen.

Schulden

Schulden worden gewaardeerd tegen de reële waarde. Subsidievoorschotten en subsidies ontvangen voor toekomstige periodes worden als subsidieverplichting opgenomen op de balans.

6.3.3 GRONDSLAGEN VOOR BEPALING VAN HET RESULTAAT

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen het totaal der baten en het totaal der lasten. Ontvangsten en uitgaven worden in de staat van baten en lasten toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Lasten welke hun grondslag hebben in het boekjaar worden in aanmerking genomen zodra deze voorzienbaar zijn.

Baten

Subsidiebaten worden opgenomen in het jaar waarvoor deze door de subsiverstrekker zijn toegekend. Onderzoeksbaten worden opgenomen in het jaar waarin de vergoeding toegekend is.

Personeelskosten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden, conform de cao GGZ, verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Pensioenen

Stichting iMMO heeft voor haar werknemers een toegezegd-pensioenregeling. Voor de pensioenregeling in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen welke afhankelijk is van leeftijd, salaris en dienstjaren. De regeling is ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds, Stichting Pensioenfonds Zorg en Welzijn (PFZW). Het pensioenfonds heeft de uitvoering van de pensioenregeling inclusief het vermogensbeheer ondergebracht bij (dochters van) PGGM N.V. Stichting iMMO heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij PFZW, anders dan het effect van hogere toekomstige premies.

Overige bepalingen

In de statuten van de stichting is geen regeling opgenomen over de resultaatbestemming.

6.4 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2021**ACTIVA****Materiële vaste activa**Stand per 01-01-2021

Aanschafwaarde	567	
Cumulatieve afschrijvingen	<u>567-</u>	
Boekwaarde	-	

Mutaties boekjaar

Investeringen	-	
Afschrijvingen	<u>-</u>	
	-	

Stand per 31-12-2021

Aanschafwaarde	567	
Cumulatieve afschrijvingen	<u>567-</u>	
Boekwaarde	-	

	<u>31/12/2021</u>	<u>31/12/2020</u>
Debiteuren		
Debiteuren m.b.t. forensisch medische onderzoeken	7.875	11.025
	<u>7.875</u>	<u>11.025</u>

Overige vorderingen en overlopende activa		
Te ontvangen subsidies	26.000	34.200
Te ontvangen rente	-	1
Overige vorderingen	3.212	1.275
Vooruitbetaalde kosten	782	943
	<u>29.994</u>	<u>36.419</u>

Alle vorderingen en overlopende activa zijn in beginsel inbaar binnen 1 jaar na balansdatum.

Liquide middelen

Triodos betaal- & spaarrekeningen	315.830	33.306
ASN spaarrekening	170.779	370.016
Kas	44	43
	<u>486.653</u>	<u>403.365</u>

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de stichting.

PASSIVA**Eigen vermogen**Algemene reserve

Stand per 01-01-2021	308.716
Onttrekking	13.157-
Dotatie	-
Stand per 31-12-2021	295.559

Bestemmingsreserve personeel

Stand per 01-01-2021	28.378
Onttrekking	-
Dotatie	11.348
Stand per 31-12-2021	39.726

Reserves

De bestemmingsreserve personeel betreft een reserve welke in 2015 door het bestuur is gevormd om de kosten voor de wettelijke transitievergoeding (wijziging ontslagrecht Wet Arbeidsmarkt in Balans m.i.v. 1 januari 2020) als nodig te kunnen dekken.

Voor de bepaling en hoogte van de van de algemene reserve wordt uitgegaan van de maximumnorm volgens de Richtlijn Financieel Beheer Goede Doelen van de brancheorganisatie Goede Doelen: 1,5 maal de kosten van de werkorganisatie op jaarbasis. Het streefbedrag voor stichting iMMO is bepaald op 1 jaar 100% van de kosten van het personeel in dienstverband, 50% van de kantoor- en organisatiekosten en 0% van de overige kosten. Gebaseerd op de afgelopen 2 boekjaren staat het streefbedrag voor de algemene reserve daarmee ca. €475.000 (ultimo boekjaar: 62%).

	<u>31/12/2021</u>	<u>31/12/2020</u>
Voorzieningen		
Voorziening levensfasebudget	16.839	18.665
	<u>16.839</u>	<u>18.665</u>
Vooruitontvangen bedragen		
Te besteden subsidies	76.250	5.250
Te verrichten onderzoeksopdrachten NIDOS	11.025	7.350
Overige overlopende bijdrages	1.500	-
	<u>88.775</u>	<u>12.600</u>
Alle subsidieverplichtingen hebben een looptijd van 1 boekjaar of korter.		
Crediteuren		
Gelieerde partij	-	15.000
Overige crediteuren	2.364	2.795
	<u>2.364</u>	<u>17.795</u>
Overige schulden		
Loonheffing en social lasten af te dragen	26.325	23.221
Pensioenpremie af te dragen	174	957
Vakantietoeslag te betalen	17.808	15.508
Reservering vakantiedagen	19.722	12.410
UWV (NOW jan-mrt 2021)	10.872	-
<i>Schulden inzake personeel</i>	<u>74.901</u>	<u>52.096</u>
BTW af te dragen	-	772
Accountantskosten	3.086	5.082
Overige te betalen kosten	3.272	6.705
<i>Transitoria</i>	<u>6.358</u>	<u>12.559</u>
	<u>81.259</u>	<u>64.655</u>

Niet uit de balans blijvende rechten, verplichtingen en regelingen

Huurovereenkomst

Stichting iMMO heeft een overeenkomst kosten voor gemene rekening met Stichting Arq voor HRM en huisvesting. Hieruit vloeit een verplichting ad €20.856 voor 2022.

Meerjarensubsidie

In 2019 is een meerjarige subsidietoekenning voor een totaalbedrag van €300.000 ontvangen van Adessium, voor de periode 1 april 2019 t/m 31 maart 2022. Hiervan is evenredig €75.000 voor boekjaar 2019, €100.000 voor boekjaar 2020, €100.000 voor boekjaar 2021 en €25.000 voor boekjaar 2022 bestemd.

Forensisch medisch onderzoek

Forensisch medische onderzoeken (FMO) worden gefactureerd op het moment dat het onderzoek aan (advocaat van) de asielzoeker is toegezegd, opdat het FMO voorafgaand aan de rechtzitting kan worden ingebracht als proceskostenpost. Deze vergoeding is uiterst onzeker en de kosten kunnen bij afwijzing niet op de asielzoeker worden verhaald. Pas op het moment dat vergoeding is toegewezen door rechtbank of IND wordt deze als bate in de staat van baten en lasten opgenomen.

Per 1 januari 2021 was vergoeding nog niet toegewezen voor onderzoeken ter waarde van €652.175 totaal. Gedurende het jaar zijn er nieuwe onderzoeken toegezegd, zijn er vergoedingen definitief afgewezen en zijn er vergoedingen toegewezen (zie baten). Per 31 december 2021 bedraagt het openstaande bedrag aan nog niet toegewezen vergoedingen €748.438 totaal.

6.5 TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER HET BOEKJAAR

BATEN	realisatie	begroting	realisatie
	<u>2021</u>	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Subsidies			
Adessium Foundation	100.000	100.000	100.000
Amnesty International	95.000	95.000	95.000
Vluchtelingenwerk Nederland	95.000	95.000	95.000
Kansfonds	58.176	60.000	60.000
KNR-PIN	20.000	20.000	15.000
St. Jacobs Godshuis	10.500	10.500	14.000
Weeshuis Doopgezinden	40.000	-	21.000
Stichting Rotterdam	24.362	-	21.000
Kinderpostzegels	21.000	-	-
Kinderfonds van Dusseldorp	10.500	-	-
Vaillantfonds	10.500	-	10.500
Fundatie van Santheuvel Sobbe	10.500	-	10.250
Stichting Geloof & Samenleving	10.000	-	-
Overige fondsen *	22.250	103.000	22.000
	<u>527.788</u>	<u>483.500</u>	<u>463.750</u>
Vergoede onderzoekopdrachten	<u>57.575</u>	<u>68.250</u>	<u>56.600</u>
Overige bijdrages			
Periodieke & incidentele schenkingen	4.430	4.000	4.050
Overige inkomsten	5.691	5.000	3.429
	<u>10.121</u>	<u>9.000</u>	<u>7.479</u>

* Bijdrages zijn o.a. ontvangen van: Stichting Maagdenhuis, de H. Hartrastichting, en Stichting Den Brinker

Toelichting baten

De totale baten voor 2020 zijn €34.734 hoger dan begroot. Door succesvolle fondsenwerving zijn de subsidiebatens hoger dan begroot gerealiseerd. De baten uit toewijzingen inzake forensische medische onderzoeken zijn lager dan begroot; onder normale omstandigheden is het aantal vergoede onderzoeken ten opzichte van het aantal uitgevoerde onderzoeken al gering (zie ook de niet uit de balans blijvende verplichtingen), in 2021 werd dit versterkt door de gevolgen van COVID-19. De overige bijdrages zijn gerealiseerd conform de begroting.

LASTEN	realisatie <u>2021</u>	begroting <u>2021</u>	realisatie <u>2020</u>
Personeelslasten (incl. projectpersoneel)			
Brutolonen	326.722		268.500
Sociale lasten	68.108		60.639
Pensioenlasten	38.711		30.003
Vakantiegeld	26.517		22.000
Eindejaarsuitkering	27.286		22.907
Overige uitkeringen & passiveringen	5.826		7.478
Reiskosten woon-werkverkeer	8.340		7.595
Uitkering ziekteverzuimverzekering	<u>16.061-</u>		<u>630-</u>
<i>Loonkosten</i>	485.449	454.444	418.492

In 2021 bedroeg de gemiddelde totale aanstelling 5,33 FTE (2019: 4,62 FTE)

ZZP & ingeleend personeel - medisch	1.375	-	-
ZZP & ingeleend personeel - juridisch	14.666	14.400	30.000
ZZP & ingeleend personeel - financieel	<u>8.842</u>	<u>10.890</u>	<u>8.436</u>
<i>Kosten ZZP & ingeleend personeel</i>	24.883	25.290	38.436
Opleidingen & cursussen	7.447	5.000	5.064-
Ziekteverzuimverzekering & Arbo	17.907	15.000	13.427
Overig	<u>1.411</u>	<u>8.000</u>	<u>2.601</u>
<i>Overige personele kosten</i>	26.765	28.000	10.964
	<u>537.097</u>	<u>507.734</u>	<u>467.892</u>

Directe onderzoekslasten

Trainingskosten vrijwillige rapporteurs	1.226	1.000	362
Database	3.435	5.000	85
Onkosten rapporteurs en overige kosten	1.346	2.500	2.292
	<u>6.007</u>	<u>8.500</u>	<u>2.739</u>

Stichting iMMO ontvangt in voorkomende gevallen baten in de vorm van zaken of diensten ten behoeve de uitvoering van de forensisch medische onderzoeken.

Communicatie- & representielasten

Website	3.190	4.000	3.117
Deelname symposia	-	4.000	-
Drukwerk & representatie	6.549	8.500	1.949
	<u>9.739</u>	<u>16.500</u>	<u>5.066</u>

LASTEN (VERV.)	realisatie <u>2021</u>	begroting <u>2021</u>	realisatie <u>2020</u>
Arq kantoorlasten	20.203	20.000	19.796

Stichting Arq belast op jaarbasis kosten door voor de dienstverlening op het gebied van huur- en servicekosten, gas/water/elektriciteit & schoonmaakkosten, kantoormeubilair, P&O en het bedrijfsrestaurant voor het kantoor van stichting iMMO te Diemen.

Overige kantoor- & organisatielasten

Bestuurskosten	605	2.000	938
Accountantskosten	13.254	10.200	10.457
Bankkosten	1.415	-	566
Afschrijvingskosten	-	-	-
ICT	3.941	3.415	3.842
Overige kantoor- en organisatiekosten	5.032	2.000	491
	24.247	17.615	16.294

De leden van het bestuur verrichten hun werk voor de stichting onbezoldigd, gemaakte kosten kunnen worden gedeclareerd maar dat is in het boekjaar niet voorgekomen.

Toelichting lasten

De totale lasten zijn €26.796 hoger dan begroot, dit is een verschil van 4,7%.

De personele capaciteit is in de loop van 2021 tijdelijk uitgebreid, op het gebied van fondsenwerving & communicatie en op het gebied van onderzoek, naar aanleiding van de hogere baten.

De directe onderzoekskosten zijn lager uitgevallen doordat de uitvoering van onderzoeken in verband met COVID-19 niet steeds kon plaatsvinden.

Ook de communicatie- en representatielasten zijn lager dan begroot naar aanleiding van de gevolgen van COVID-19, zo zijn er net als in 2020 geen kosten voor deelname aan symposia.

De kantoor- en organisatielasten zijn hoger dan begroot, de grootste verschillen worden veroorzaakt door hogere accountantskosten en externe ondersteuning bij de ontwikkeling van het beleidsplan.

Gebeurtenissen na balansdatum

Vanaf 1 januari 2022 is het samenwerkingsverband met de Vereniging Vluchtelingewerk Nederland beëindigd (zie ook §3.3.1).

6.6 VASTSTELLING JAARREKENING DOOR HET BESTUUR

Het bestuur van Stichting instituut voor Mensenrechten en Medisch Onderzoek heeft de jaarrekening over 2021 vastgesteld in de vergadering op 21 april 2022.

J. van Duijn, voorzitter

E.O. Faber, penningmeester

7. Overige gegevens

iMMMO

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan het bestuur van Stichting instituut voor Mensenrechten en Medisch Onderzoek

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2021

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2021 van Stichting instituut voor Mensenrechten en Medisch Onderzoek te Amsterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting instituut voor Mensenrechten en Medisch Onderzoek per 31 december 2021 en van het resultaat over 2021 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn C1 Kleine Organisaties zonder winststreven.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2021;
2. de winst-en-verliesrekening over 2021; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting instituut voor Mensenrechten en Medisch Onderzoek zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van RJ-Richtlijn C1 Kleine Organisaties zonder winststreven is vereist voor het bestuursverslag.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in RJ-Richtlijn C1 Kleine Organisaties zonder winststreven en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het bestuursverslag in overeenstemming met RJ-Richtlijn C1 Kleine Organisaties zonder winststreven.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met RJ-Richtlijn C1 Kleine Organisaties zonder winststreven. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de organisatie.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amsterdam, 28 april 2022

Mazars N.V.

Origineel was getekend door drs. L.J.M. Schram RA